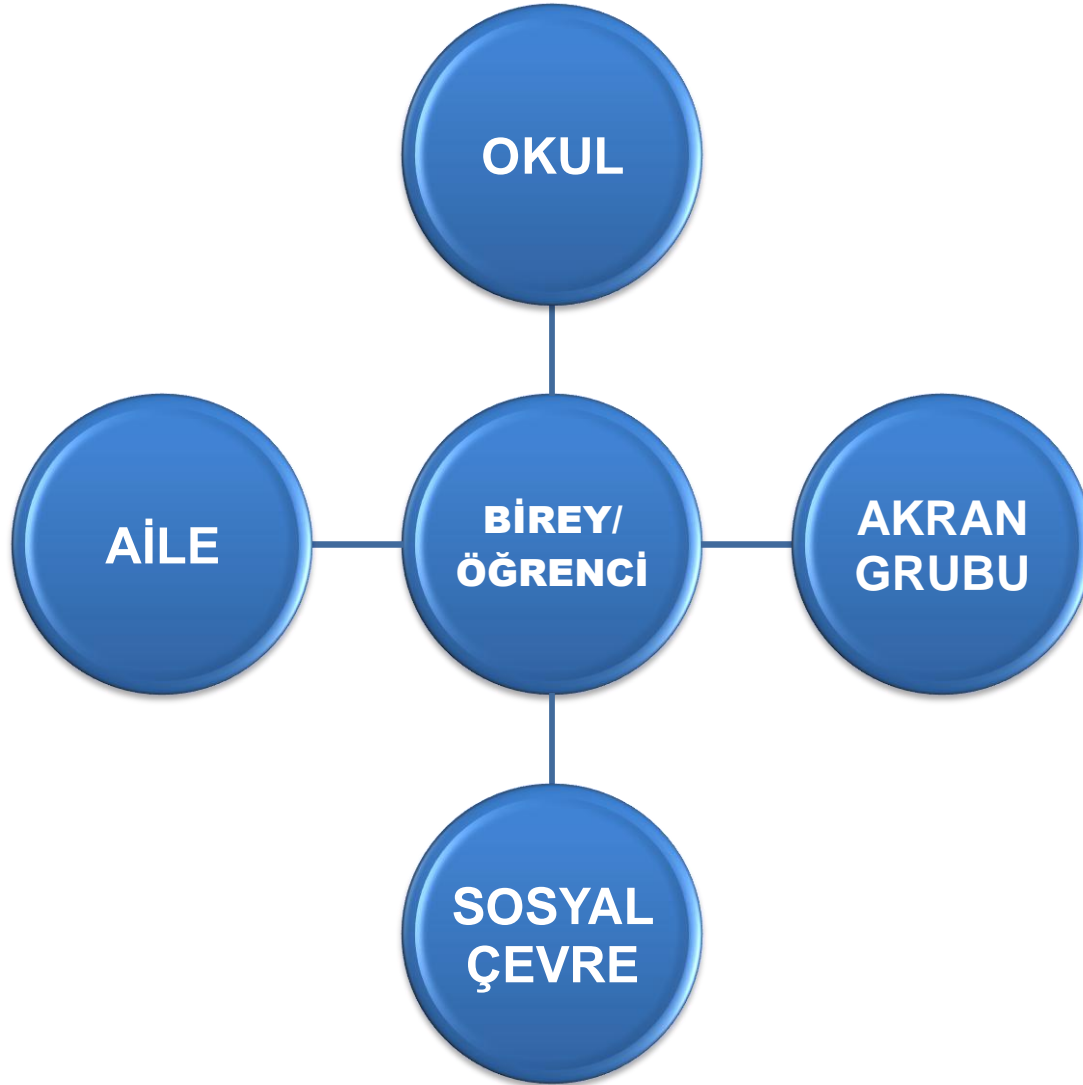

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

OKULLARDA ÖNLEYİCİ REHBERLİK

BAŞLANGICINDAN GÜNÜMÜZE REHBERLİK YAKLAŞIMLARI

Kriz Odaklı

İyileştirici

Önleyici

Gelişimsel Rehberlik

Program, öğrencilere sunulan hizmet türü ve hizmet sunucularının zaman planlaması açısından farklılıklar göstermektedir.

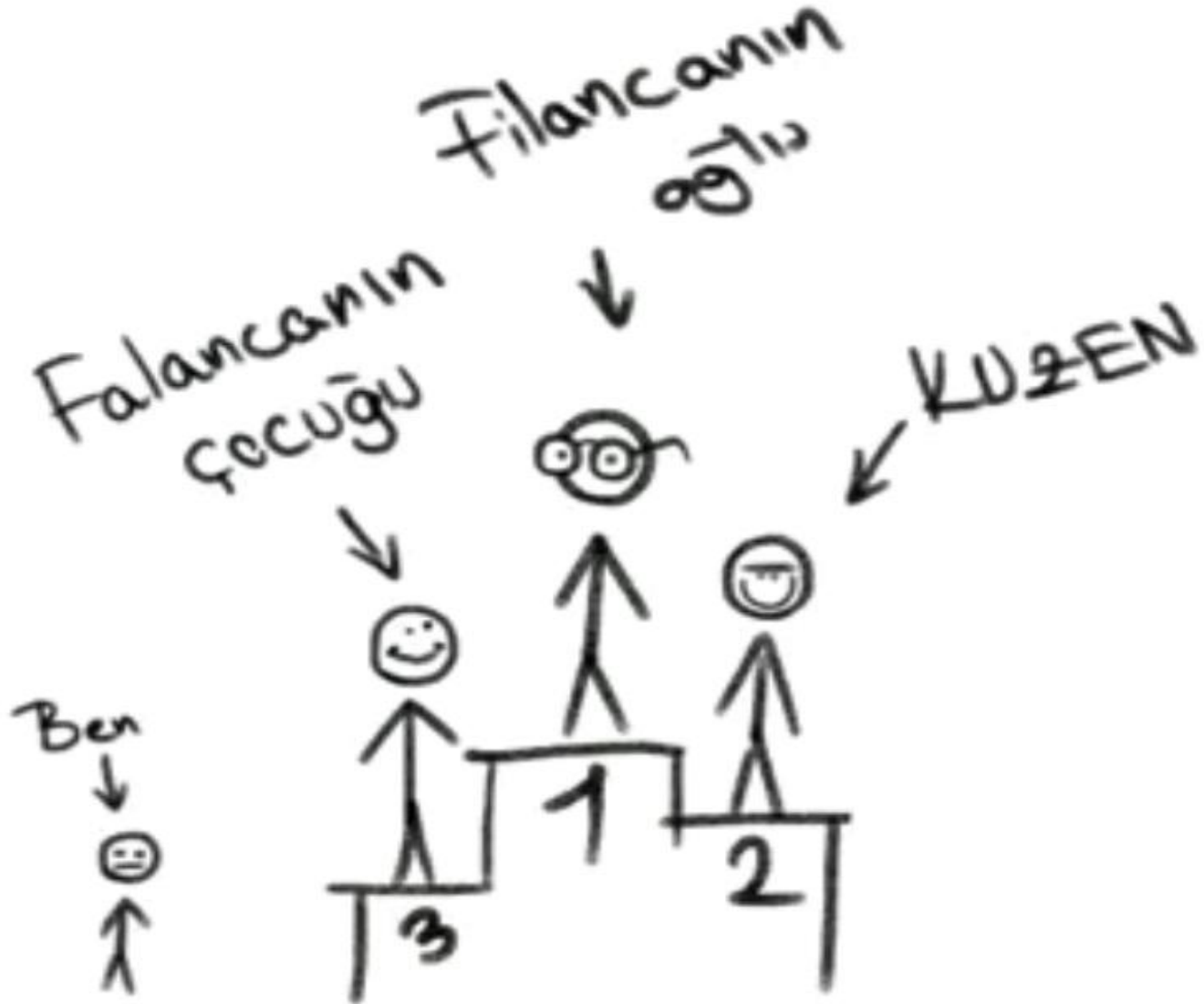

NEDEN ÖNLEYİCİ REHBERLİK?

- Gelecekte istenmeyen olay ya da durumları önlemek için şimdiden bazı önlemler almak,
- Gelecekte istenen olay ve durumları artırmak için çalışmalarda bulunmak

Önleyici rehberlik hizmetlerinin temel amacı grup üyelerinin duygusal rahatsızlık veya sıkıntılarının tekrarını azaltmak ve duygusal dayanıklılığı artırmak. Temel yaşam becerilerini öğretmek

Önleme çalışmaları kişisel iyilik halini artıracak, bireylerin yaşadıkları, öğrendikleri ve çalıştıkları çevreleri iyileştirecek değişimleri içine almaktadır.

Şimdi olmaz tatlım,
meşgulüm

1984

2014

ÖNLEYİCİ REHBERLİK

Temel önleme; oluşacak sorunlara yönelik tedbirler almak,

İkincil önleme; henüz gerçekleşen olayların sayısını azaltmak,

Üçüncül önleme; daha çok rehabilitasyon çalışmalarını kapsamaktadır.

İkincil ve üçüncül önleme daha çok iyileştirici yönü ile dikkat çekmektedir.

Okullarda yaptığımız önleme çalışmaları öğrencilerin gelişim dönemleri ya da çevre koşulları doğrultusunda karşılaşılabilecekleri risk durumlarına yönelik güçlendirmek.

OKULLARDA ÖNLEYİCİ REHBERLİK

Önleme çalışmaları hayat boyu rehberlik yaklaşımından hareketle her yaşta sunulabilir ancak

➤ Hedef kitlenin büyüklüğü,

➤ Verilen hizmetin etkililiği ve

➤ Erken yaşta sunulan hizmetlerin yetişkinlik hayatına transferinden dolayı okullarda daha etkin sunulması gerekmektedir.

Önleme çalışmaları ne kadar erken yaşta başlarsa bireylerin direnci daha az olacak ve sunulan hizmetin niteliği artacak, toplumda daha güçlü bireyler/yetişkinlerin sayısı artacaktır.

ÖNLEYİCİ REHBERLİK

Yapılacak çalışmalarda sadece sorun önleme amaçlı çalışmalar yürütmek yerine çocuk ve gençlerin sağlıklı gelişimlerini desteklemek amacı ile de çalışmalar yürütülmelidir. Son yıllarda okullarda sık rastlanılan sorunlar;

- Şiddet/ zorbalık
- İhmal/istismar
- Bağımlılık yapıcı maddelerin kullanımı
- Bilişim araçları ve internet kullanımı/Siber Zorbalık
- Yeme bozuklukları/obezite

İstismara uğrayan çocukların %70'i istismar eden ebeveynler olmaktadır. Lütfen çocuklarımızı istismar etmeyelim...

ÖNLEYİCİ REHBERLİK

- Önleme çalışmalarını daha çok grup rehberliği etkinliği şeklinde yürütmek hem daha çok bireye ulaşma hem de akran etkisini artırma noktasında önemlidir.
- İşbirliği yapılmadan yürütülen önleme çalışmaları amaca hizmet etmez. Öğretmen, yönetici, aile ve çevredeki diğer kurum/kuruluşlarla işbirliği çok önemlidir.
- Yürütülen faaliyetlere ilişkin gerektiğinde öğretmen, yönetici ve anne babalara da benzer eğitimler sunmak hizmetin etkililiğini artıracak ve karşılıklı etkileşimle amaca daha kısa zamanda ulaşılabilecektir (dolaylı önleme).
- Çevresel koşulları dikkate almadan yürütülen çalışmalardan istenen verim elde edilemez.

ÖNLEYİCİ REHBERLİK

Önleme çalışmalarını yürütürken

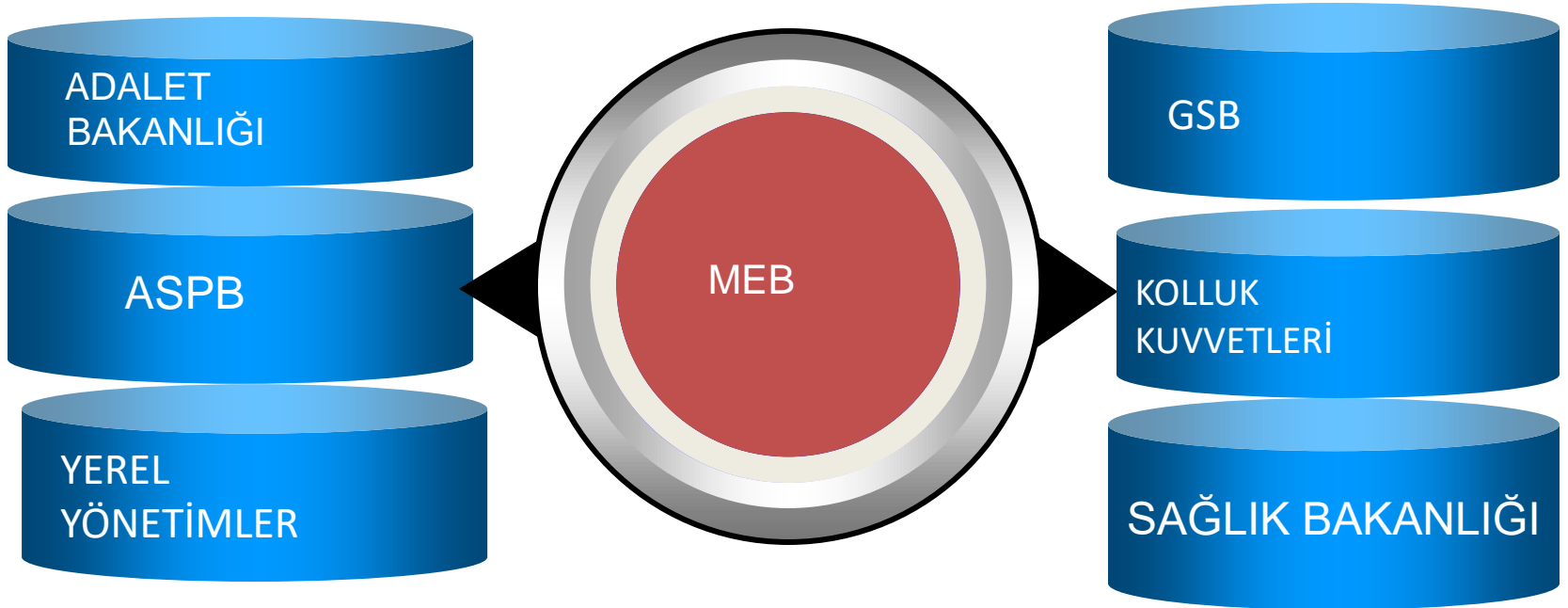
- Öğretmen ve yönetici desteği
- Akran desteği
- Aile desteği
- Çevresel koşullar kurum/kuruluşlarla işbirliği
- Disiplinler arası yaklaşım diğer meslek gruplarıyla da etkileşim
- İyi bir planlama ve uzun süreli eğitimler
- Tek bir beceri yerine birden fazla beceriyi geliştirecek etkinlik/programlar
- Kültürel özellikleri dikkate alma
- Dolaylı önleme çalışmalarını da birlikte planlama

**BAŞARIDA SÜREKLİLİK
NEDEN ÖNEMLİDİR ?**

**TAŞI DELEN
SUYUN KUVVETİ DEĞİL,
SÜREKLİLİĞİDİR.**

ÖNLEYİCİ REHBERLİK

Önleme çalışmalarına başlamadan önce

- Öğrenci ihtiyaçlarının belirlenmesi,
- Yaygın görülen sorunların ve davranışların tespit edilmesi,
- Kişisel, sosyal, çevresel ve kurumsal kaynakların belirlenmesi gerekir.
- Aynı zamanda işbirliğine yatkın iyi bir ekip oluşturulmalıdır.

.

ÖNLEYİCİ REHBERLİK

Önleme çalışmalarına başlarken dikkate alınacak noktalar

Risk altındaki çocukların tanımlanması

Gelişimsel gerilik/gelişimsel risk

Sosyal becerilerde eksiklik

Öğrenme becerilerinde eksiklik

Kendini yönetme becerilerinde eksiklik

Benlik algısının düşüklüğü

Travmatik yaşantılar

Sosyal destek eksikliği

İhmal/istismar

Etkili olmayan yetişkin davranışlarının tanımlanması

Davranış yönetmede eksiklik

Grup yönetmede eksiklik

Disiplin becerilerinde eksiklik

İletişim becerilerinde eksiklik

Stresle baş etmede eksiklik

Çocuk gelişimini bilmeme

Çocuk bakımını bilmeme

ÖNLEYİCİ REHBERLİK

Önleme çalışmalarına başlarken dikkate alınacak noktalar

Geliştirici olmayan çevrelerin tanımlanması

- Okulda başarısızlık
- Devamsızlık
- Vandalizm
- Madde kullanımı
- Sınıfta kalma
- Okuldan kaçma
- Öğrencinin okul algısı
- Öğrencinin öğretmen algısı

ÖNLEYİCİ REHBERLİK

Temel önleme kapsamında rehberlik hizmet alanları göz önünde tutularak eğitsel, mesleki ve kişisel sosyal rehberlik alanlarında planlamalar yapmak gerekir.

Eğitsel rehberlik; Etkili ders çalışmayı ve etkili zaman kullanımını öğretme, uygun olmayan çevre koşullarını düzenlemek (çocukların performansını etkileyen düzenlemeler duvar rengi, ışık, sınıf düzeni vb.)

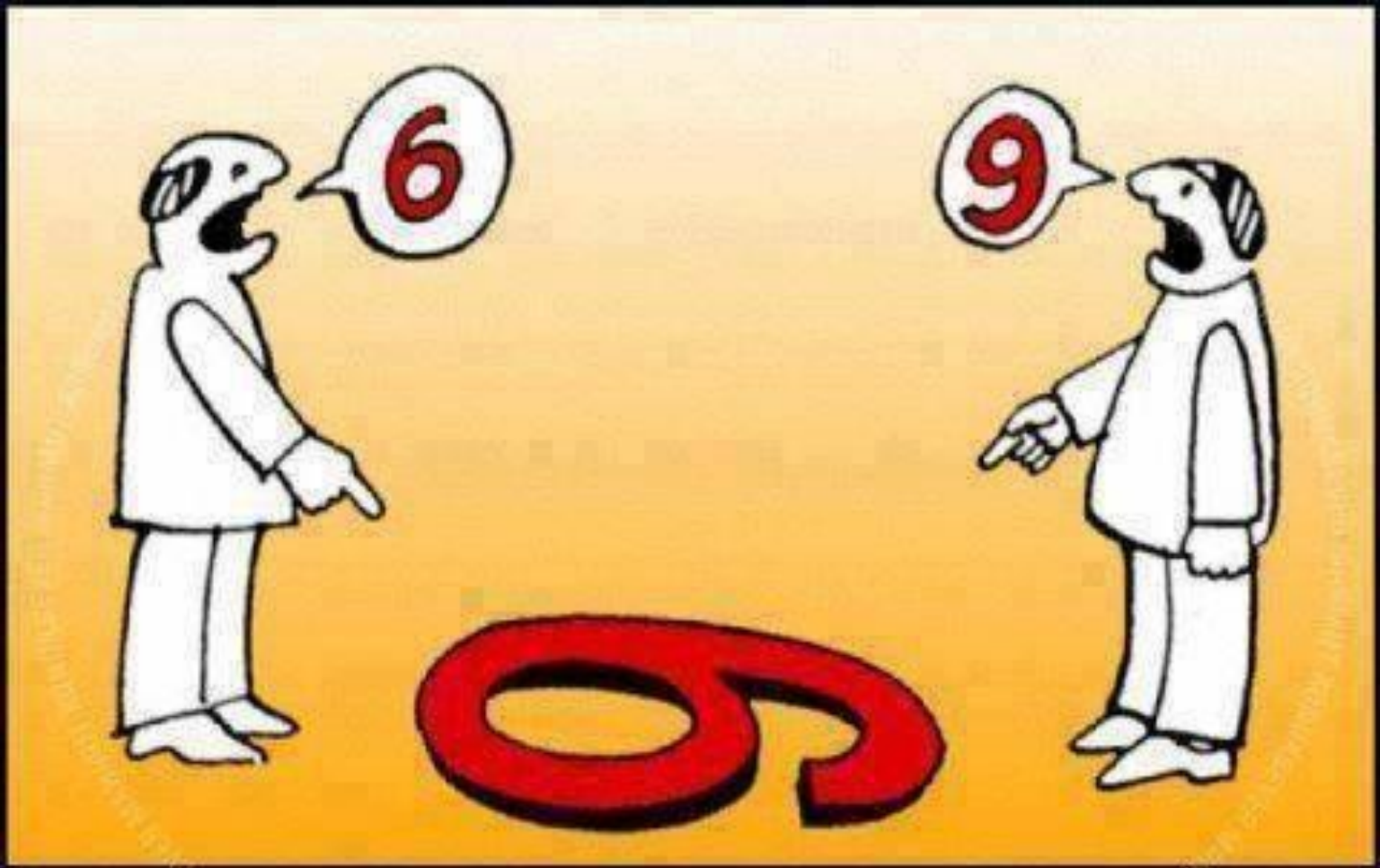
Mesleki rehberlik; ilgi ve yeteneklerini keşfetme, ilgi ve yetenek alanlarını yönelmede hobi edinme, mesleğe yönelme, mesleki gelişim sürecini destekleme vb.

Kişisel sosyal rehberlik; sosyal beceri eğitimi, iletişim becerilerini öğretme, stresle başa çıkma, problem çözme, çatışma çözme, öfke yönetimi, karar verme vb.

SİZ BUGÜN HANGİ ADIMA ULAŞTINIZ?

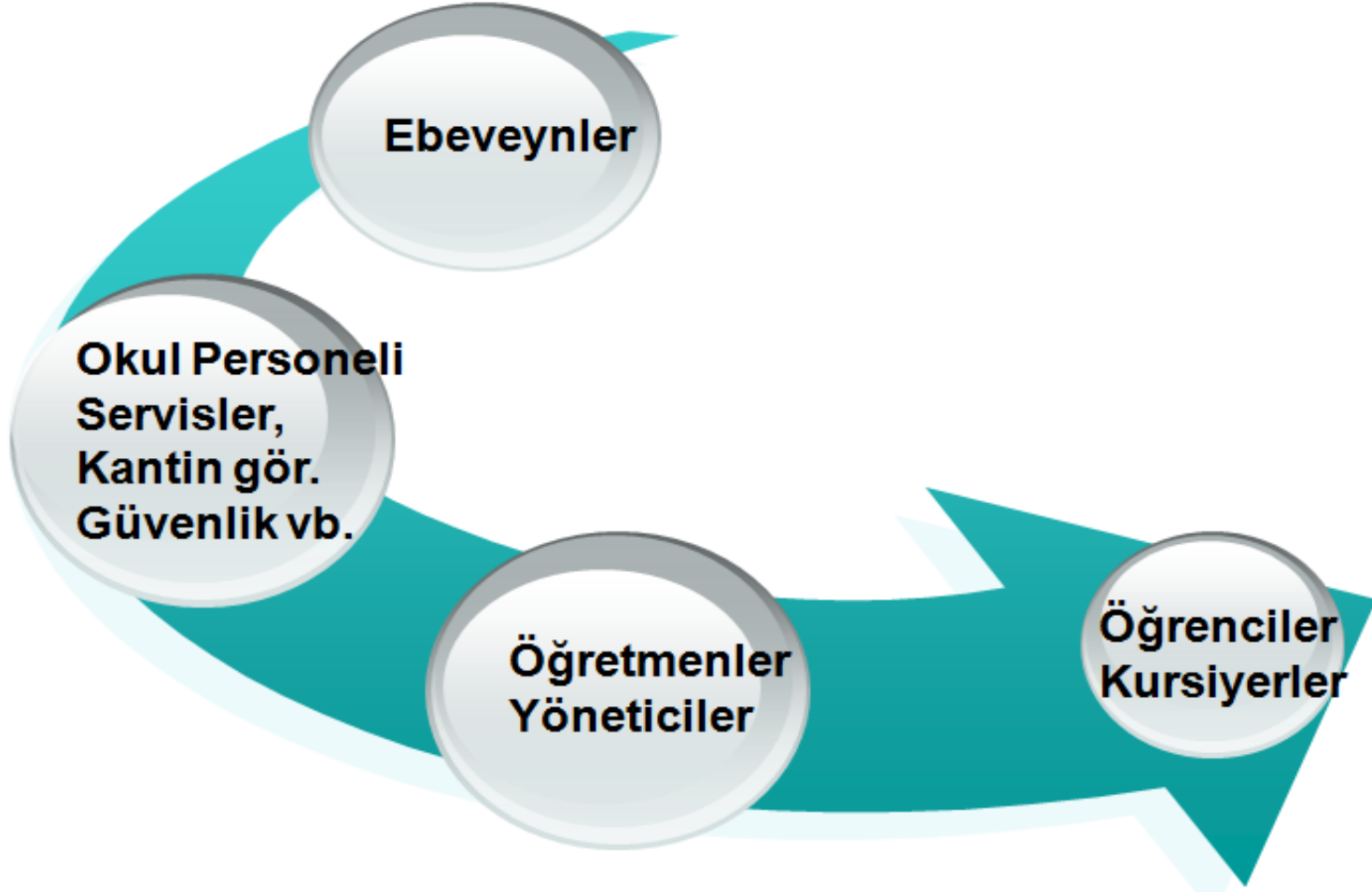

**Çoğu zaman, anlaşmazlıkların nedeni...
İŞTE BU KADAR BASİTTİR!**

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

ÖNLEYİCİ REHBERLİK KAPSAMINDA YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR

Temel Önleme çalışmaları kapsamında

- 2006-2011+ Eğitim Ortamlarında Şiddetin Önlenmesi ve Azaltılması Strateji ve Eylem Planı çalışmaları
- 2014/20 Nolu uyuşturucu kullanımı ve Bağımlılık Yapıcı Maddelerle Mücadele genelgesi
- Psikososyal Müdahale çalışmaları (Psikoeğitim, Psikolojik Bilgilendirme ve Anlamlandırma)
- Aile eğitimleri

ÖNLEYİCİ REHBERLİK KAPSAMINDA YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR

İkincil Önleme çalışmaları kapsamında

- Danışmanlık Tedbiri Uygulamaları
- Denetimli Serbestlik Uygulamaları
- İhmal ve İstismar Vakalarında ÇİM'lerle işbirliği (Adana, Antalya, Ankara, Bursa, Diyarbakır, İzmir, Gaziantep, Kayseri, Samsun, Elazığ, Kocaeli, Konya, Sivas, İstanbul Anadolu Güney Bölgesi, İstanbul Bakırköy Bölgesi, Van Manisa, Edirne, Mersin)

ÖNLEYİCİ REHBERLİK KAPSAMINDA YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR

İhmal ve İstismar Vakalarında ÇİM'lerle işbirliği kapsamında;

- Cinsel istismar vakası yada şüphesi durumunda
- Kolluk kuvvetlerine yada Cumhuriyet Savcılığına ihbar yükümlülüğü (gizlilik ve etik ilkeler doğrultusunda)
- İhbar doğrultusunda kolluk tarafından çocuğun ÇİM'e nakli sağlanır.
- ÇİM'de yapılan ön değerlendirmede cinsel istismar olduğuna kanaat edilirse işlem başlatılır. Şüphe oluşmadı ise psikiyatrik değerlendirme ve çocuğun bulunduğu risk ortamının değerlendirilmesi için ASPİM İl/İlçe Müdürlüklerine yönlendirilir.

EĞİTİM ORTAMLARINDA ŞİDDETİN ÖNLENMESİ VE AZALTILMASI REHBER ÖĞRETMEN EL KİTABI

- Şiddet ve türleri, görünüş biçimi
- İhmal, istismar türleri ve belirtileri
- Çocuk Koruma Kanunu kapsamında görev ve sorumluluklar
- Çocuğa karşı şiddetle mücadele kapsamında çalışan kurum/kuruluşlar

ÖNLEYİCİ REHBERLİK KAPSAMINDA REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZLERİ NE YAPABİLİR?

- Önleme hizmetlerine yönelik program geliştirme ve okul PDR servisleriyle işbirliğinde uygulama çalışmalarını destekleme
- Mahalli kurslarla program geliştirme çalışmalarını yürütme
- Geliştirilen programların uygulanması ve sonuçlarını değerlendirme,
- Rehber öğretmeni olmayan okullara önleyici rehberlik çalışmaları konusunda müşavirlik hizmeti sunma,
- Rehber öğretmeni olmayan okullarda etkili olmayan yetişkin davranışlarının değişimine yönelik öğretmen/veli eğitimleri yapma.

KARANLIKLARINIZLA SAVAŐMAYIN

AYDINLIKLARINIZI ÇOĐALTIN...

ZEYNEP KILIÇ

zynpklc06@gmail.com

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

TEŞEKKÜR EDERİZ.